

PESMI

Franček Rudolf

MORSKA TRAVA

Morska trava,
kako lepo je tvoje ime
danes, ko ne najdem nobene rime,
ponavljam, morska trava, besedi, ki te pomenita,
kakor se tudi ti ponavljaš
v rumenkasti rasti, v prepletanju vode;
vse polno je peska in senc in odmaknjenosti,
morska trava,
in ko bil bi morski ježek, se ne bi bal sonca.
Sovražim te — morska trava.
Samo ta utrujeni hip
zaljubljeno ponavljam besedi, ki te pomenita.
In zato te še bolj sovražim.

LUTKA

Nisem te mogel izmeriti.
In potem sem te izmeril. Ves truden
sem polovil v svoje ptičje prstke:
doline s soncem, drevesa z vejami,
ploščadi nebotičnikov in kos vzvalovanega morja:
polovil sem tebe.

Izgladil sem te v sliko,
bila si ornament mojim dnem.
V stekleno kroglo — bila si
igračka mojim rokam.

Kadar sem gledal sliko, se mi je jok
obesil okoli grla: okras — to nisi bila ti.
Ko sem se igral s kroglo, se mi je igranje,
moje najdražje početje — spremenilo v čisto žalost.

PRVA ELEGIJA ZA BARBARO

Sem prazen kvadrat v velikem praznem
pravokotniku.
Čečkam po papirju.
Hočem narisati svet, pavijane in tebe dekletce,
narisal sem svet, spominja me na Yokohamo,
kjer nisem nikoli bil.
Narisal sem svet s stanovanjskimi zgradbami in avtomobili,
veleblagovnicami in bari s strip-tizom,
imam ga, pravim, a ga nimam,
ničesar v meni ni, kar bi ga lahko pobralo.

Zavlekla sva se vsak v svoj kot, ti,
lepotica iz modnih revij, suhljata, z očali,
ti, oblečena v najnovejši model (brezpomembnosti)
a z nasmehom starim kot zemlja
(ala Nefretete).
Ne vem, kaj se po tvojih udih spreha,
in ne bom vedel, ker nočem razbijati
tvoje lepopečene kože
s krampi in lopatami svojih rok.
Naj človek razbije zrcalo, ki ga dela lepega
in vsega otroka, da bi videl, kaj je za njim?

Zadostuje mi moj kot.
Ne boš izvedela, kaj sem nakradel in zakopal
po samotnih otokih v svojem telesu.
Zakaj bi raziskovala na kakih puščavah (ranah)
stoji nebotičnik, ki v njem udobno prebivaš?
Ne, ne boš začela gristi
mojih zidov ...
Narisal sem svet. Zaklenjen je na papir.
Tak droben svet
bi naju še naju samih
osvobodil!
A kaj!
v tvojih očeh, dekletce,
sem našel več sveta, kot ga bom kdaj koli razumel.
Ves svet, ki sem ga kdaj koli opeval
je skrit za vhodnimi vrati tvojih zenic.

Ti zalivaš rože. Nabiraš rože.
Gledaš rože. Menda
dojemaš mene, kot jaz tebe, drugače
bi me zdaj že uničujoče grizla
in jaz bi ti vračal:
dolgčas za dolgčas.

Jaz, rojen za poezijo, za poezijo negovan,
jaz, tovarna, jaz, mamica poezije,
jaz, najskrajneje občutljiv, občutljiv kot radar,
ki opazi vse ptiče in misli, da so letala,
jaz sem narisal svet,
ki ga nič v meni ne more pobrati.
Ničesar ne bom narisal
čez tvoj obraz.
Zaljubljeno se primiva za roke,
vsaj taka lažna nitka iz rok
naj naju veže,
zaradi teatralnih zabav pač,
spala bova tako ali tako
vsak v svojih pokrajinah
vsak v svojih nočeh.

RAZGLABLJANJE

Nikoli ne bom videl krav,
katerih mleko vsak dan pijem
v okrepevalnici mestnih mlekarn:
kako je to žalostno!

Z vsemi ljudmi sem brat:
skupne mladosti imamo,
skupno sedanjost in skupno bodočnost:
vsi gledamo iste filme. Samo
nekateri jih gledajo ob torkih, drugi ob petkih.

Za dekle v trafiki sem eden teh,
ki kupujejo filter sto.
Za dekle v bifeju sem eden teh,
ki pijejo pelinkovec: štirinosemdeseti danes.
Ta, ki kupuje filter sto in pije pelinkovec, to sem jaz;
Kako lahko me boste spoznali!

Z večino deklet tega mesta sem se že stiskal:
v trolejbusu.

Z večino moških v tem mestu
sem zaupno govoril o politiki: prekleto,
smo mrmrali in pili dalje in se naslanjali na pulte.
Nič več.

Vendarle piham dim s cigarete tako, kot ga nihče ne piha,
vsaj kolikor jaz vem,
in v veliki modni trgovini bom kupil edinstven model
edinstvenih hlač
in ves bom vesel
ko bom samo samemu sebi podoben...

ELEGIJA

In čas se je ustavil neke jeseni
med visokimi belimi bloki:
nedelja popoldne
vse oknice spuščene — samo otroci kričijo
nekje ob mrežah kletnih oken, a ni jih videti
med vlakni vročine.

Niti jedel ne bi, niti bral, niti spal.
Niti gledal te ne bi, niti čutil te ne bi,
če bi se te dotaknil:
kot polna vreča na vrhu stopnic —
nekdo jo naj sune, pa se bo skotalila,
nikogar ni. Nič se noče premakniti.

Čas se je ustavil neke jeseni
— utrujeni poveljnik, ali se sesedaš?
— zadovoljni poveljnik, ali daješ zdaj samo še taka
povelja, ki jih ne moremo slišati?
Sreča, pravi vreča na vrhu stopnic
in se ne more skotaliti.
Ljubezen, praviš ti...

Čas se je ustavil neke jeseni:
iz moje roke sezidaš dvorano,
moje krive prste proglasiš za stebre,

naviješ svojo glavo, kot da je miška,
s ključem v hrbtu
v moj noht buljiš: kristalna puščava
nekje v podzemlju lune, vzdihneš.
Pogledam skozi okno — večer se je spustil nekje iz zasede.

(Čas se je prestopil, ukazal: spati bo treba).

Ko se dotaknem tvojih las, me pograbiš za roko,
stebri se lomijo, rečeš, kje pa je podzemlje lune.
Ko spoznaš antene na svojih prsih,
zajočeš. In poizkušaš planiti kvišku.
In šteješ svoje solze, ki jih mogoče vidiš
v mojih očeh
in praviš jim — cebre.
In večeru, poslancu časa, temu spačku v bronastem oklepu,
— skozi okno stopa presenetljivo mačje —
praviš, oblak, ki je sonce zakril.

Boril se bom: trdo odločen, da zmagam
a z željo, da bi poražen
iz tvojih las sestavljal zreala.
O, da bi me čas odrešil še te želje,
naj te vendar pustim spati!
O, da bi me rešil, ko mi je že ukazal,
da se mu moram upreti.

RJAVA ZEMLJA

Ko bom kos rjave zemlje,
ali se bom dobro počutil?

Sploh ne bom čutil. Zadostovalo
mi bo: biti zemlja.

Ko bom kos rjave zemlje,
kako bom tehtal misli, kako se odločal?

Voda me bo močila. Veter raznašal.
Niti besede jima ne bom rekel.

Ko bom kos rjave zemlje, se bom
tudi takrat prepoznal in cenil samo po svojih dejanjih?

Prav gotovo, da bom imel svojo težo: deloval
torej proti središču zemlje. Rastline
bom puščal skozi svoja lica: kot brado.

Enako zbran. Enako počasen. Enako
trden. Vedno. Še veliko bolj
bom začuden nad samim seboj,
saj si bom zadostoval.

LENKA, POZDRAVI MAMO IN... IN BABICO!

Anton Ingolič

Kako zoprno je to izpraševanje! Midva, Oman, se bova pogovorila o migraciji prebivalstva v naši državi... Razloži, Oprešnik, našo državno ureditev... Pavlič, ti nam pa povej, kako je v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji rešeno narodnostno vprašanje... Dolgo, že predolgo nismo slišali Piskernika. Da te ne bo nihče motil, pridi sem na oder... Tudi ti, Puhar, si med dvema ocenama, Slovenci v zamejstvu bodo odločili, ali boš imel ob koncu semestra iz zemljepisa dve ali tri. Besedo ima vprašani, drugi pa pazite. Da razen zemljepisne knjige, zemljepisnega zvezka in atlasa ne vidim nič drugega na klopi. Kaj sem rekel, Meglič? In vidva, Trdina in Kravs, s čim se ukvarjata? Prosim, prosim! No, Puhar, začni!... Uh, kako dolgočasno, dolgočasno, dolgočasno! Tovariš profesor, dajte nam rajši tiho pismeno vajo s petimi ali kar petnajstimi vprašanji! Še bolje, če bi sestavili teste, na katere bi mi odgovorili le z da ali ne, v pol uri bi bilo opravljeno, za nas in za vas, zdaj se pa to prežvekovanje vleče že tretjo uro in še ga ne bo konec do zvonjenja. Pa znate tako lepo in zanimivo predavati, razlagati, pripovedovati. Vsem tistim, ki jih še niste vprašali, kar zaključite oceno, saj ste že nekajkrat rekli, da vsakemu dijaku prizadevanje za geografijo in tudi znanje berete že z obraza, pogledjte nas in napišite ocene, potem pa pripovedujte o deželah, kjer prebivajo slovenski izseljenci! Pripovedovali ste že o Vestfaliji, severni Franciji, Belgiji pa Nizozemski, na dolgu ste nam še za Egipt, kjer ste, kakor ste povedali, že tudi bili, in kamor se je tudi odselilo lepo število Slovencev-Primorcev. Povejte torej kaj o